

"OUTSIDERI" - NADA VRKLJAN KRIŽIĆ

Vrsta programa: [Manifestacije](#) [1]

Termin: Petak, 03. listopada 2008. - 17:00

Ljudi koji se ne pokoravaju stegama društvenih normi, marginalci

Uvriježen je običaj da se ljudi koji se ne pokoravaju stegama društvenih normi i kanona smatra "otkačenima", underground people - autsajderima ili marginalcima koji remete ustaljeni red. Naravno, mnogima se može učiniti logičnim da se one koji su odbacili sve takozvane dobrobiti i prednosti pokoravanja društvenim normama i malograđanskome redu, ustvari ukalupljenosti u vladajući sistem, odbacivši ujedno i prednosti novčane koristi koju bi im on možda priskrbio, smatra nerazumnima ili barem čudacima svoje vrste. Nerijetko se, međutim, radi o ljudima izvanserijske imaginacije i snažno izražene potrebe za osobnom slobodom. Kada se takav svjetonazor poveže s potrebom za umjetničkim izražavanjem, često nastaju djela jednako tako izvanserijske i neobične imaginacije - djela potpuno slobodna u svojem oblikovnom izričaju, bilo da se radi o slici, skulpturi, asamblažu, građevini, tekstu, recikliranju otpada ... kolažu, o slikanju trivijalnoga ili uzvišenoga. Radi se o autonomnom, često dramatičnom, komentiranju života i svijeta koji okružuje čovjeka ili o poniranju u dubine vlastita bića u kojima umjetnik nastoji otkriti tajnu onog najteže odredivog - biti i svrhe ljudskog postojanja.

Današnja umjetnost ne poznaje tabua. Sve što je dohvativljivo ljudskoj ruci, sav taj metež koji nas okružuje u svijetu dramatično ubrzane izmjene događaja svih mogućih vrsta i poplavi goleme količine informacija kojoj smo svi izloženi, nalaze odjeka i u umjetnosti. Umjetničkim "djelima" ili češće, kompleksnim projektima, odražava se upravo taj metež i brzina potrošivosti sviju vrijednosti, za što se ponekad koriste razni neoficijelni prostori, poput neke nove kazališne scene totalnoga teatra u kojem su umjetničkim činom brojnih autora ispremiješani bezbrojni otpadci, slike, kipovi, predmeti ... ljudi ... svijeta koji nas okružuje.

U tom i takvom okruženju maksimalne slobode nije jednostavno uspostaviti uobičajene kriterije vrednovanja umjetničkoga rada. Sve ovisi o osjetljivosti pojedinca da reagira, dajući svoj upečatljivi znak otpora ili jednostavnog upozorenja i ukazivanja na stanje duha vremena u kojem živimo.

U tom kontekstu možemo iščitati i djela outsidera - kao osebujnih individualnih umjetničkih izričaja koji traju kroz cijelo 20. stoljeće, i nastavljaju se u ovom još kaotičnijem - 21. stoljeću, ali koji ipak u nekim nedovoljno senzibiliziranim sredinama još ostaju fenomenima izvan službeno priznatih umjetničkih pozornica, a sâm fenomen se uglavnom gura u neki geto drugosti koji se ne uklapa u uobičajene rasprave o smislu i biti umjetnosti danas. Međutim već odavna je očito da dodirnih točaka i podudarnosti svjetonazora, kao i razmjene ideja između dvaju segmenata, tzv. priznate i alternativne scene, ima nebrojeno mnogo, što se dokazuje u radovima brojnih suvremenih umjetnika diljem svijeta. Sloboda marginalaca ili outsidera sastoji se u tome što oni nisu opterećeni intelektualnim promišljanjem o načinu i eventualnim zakonitostima oblikovanja likovnoga djela, te do svojih rezultata dolaze neposredno i spontano, ne mareći za recepciju vlastita djela.

Umjetnost takozvanih outsidera ili marginalaca, ta alternativna rubna scena koju možemo naći na etnički i kulturološki najrazličitijim mjestima u svijetu, danas jednako suočenim sa sličnim globalnim problemima na svim područjima, od mnogih je ipak prepoznata, potrebna i upečatljiva zbog svoje jednostavnosti, neposrednosti i iskrenosti, te zbog njihove jasne i direktnе komunikacije sa svjetom današnjice, na kojega reagiraju poput svih drugih.

U radovima nekolicine zagrebačkih tzv. autsajderica i autsajdera koje imamo čast predstaviti ovom izložbom - Jasenke Vukelić, Margarete Vidmar, Božidara Štefa Goluba, Iгора Lasića i Krešimira Hlupa - naći ćemo trajno nemirenje s osrednjošću, ustrajnu pobunu protiv nepravde i nasilja u svijetu, protiv laži, rata, prijevare i mržnje - pravu revoluciju na čekanju, ali s osobitim cvjetom zataknutim u "cijev puške" - umjetničkim radom s kojim se predstavljaju.

"OUTSIDERI" - NADA VRKLJAN KRIŽIĆ

Objavljeno na Centar za kulturu i informacije Maksimir (<https://mojmaksimir.com>)

Odgovorna osoba: Leo Katunarić

Voditelj programa: Leo Katunarić

Izvorni URL: <https://mojmaksimir.com/content/outsideri-nada-vrkljan-kri%C5%BEi%C4%87>

Linkovi

[1] <https://mojmaksimir.com/kategorije/manifestacije>